Р Е Ш Е Н И Е
№ 45719

гр. София, 19.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 60 състав,** в публично заседание на 01.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Терзиев

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **8120** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10а, ал. 4 и ал. 1 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на Ю. Ф. (J. F.), гражданин на Република С. М., [дата на раждане] , с национален идентификационен № 2810964450098, притежател на паспорт № Z0020085, издаден на 04.04.2024 г. и валиден до 03.04.2034 г., подадена чрез надлежно упълномощения процесуален представител адвокат Е. М. А. от Софийска адвокатска колегия, със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 1, ап. 3, против Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) от 01.06.2026 г., издаден от консулско длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република С. М., обективиран в Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ по заявление № S. (заведено в НВИС под рег. № S. от 02.04.2026 г.).

С жалбата и депозираните по делото писмени бележки се релевират доводи за материална и процесуална незаконосъобразност на оспорения административен акт, като се претендира неговата отмяна на основанията по чл. 146, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК. Жалбоподателят поддържа, че отказът е постановен в нарушение на изискването за форма по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и чл. 10а, ал. 2 от ЗЧРБ, тъй като е напълно немотивиран – съдържа единствено бланкетно позоваване на правната норма на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ и лаконично отбелязване в полето за допълнителни бележки, че чужденецът има „прекратено производство за продължително пребиваване на основание чл. 24и, ал. 16 ЗЧРБ“. Изтъква се, че административният орган не е

посочил нито номер, нито дата, нито издател на твърдения акт за прекратяване, не е установил фактическото му съобщаване или влизане в сила, нито е обосновал причинно-следствена връзка между това прекратяване и настоящото заявление. Твърди се съществено нарушение на административнопроизводствените правила по чл. 7, чл. 35 и чл. 36 от АПК, изразяващо се в неизясняване на релевантните факти и пълно игнориране на приложените към преписката официални документи – влязло в сила положително становище на Агенцията по заетостта за предоставен достъп до пазара на труда по чл. 24и от ЗЧРБ за срок от три години, уведомително писмо на дирекция „Миграция“ при МВР и сключен валиден трудов договор с българския работодател „На улицата 2015“ ЕООД, ЕИК[ЕИК]. Поддържа се, че с постановения отказ незаконосъобразно се засягат основни права на жалбоподателя, включително правото на труд и професионална реализация по чл. 15 от Хартата на основните права на Европейския съюз във връзка с Директива 2011/98/ЕС, както и правото на справедлив процес и ефективни правни средства за защита по чл. 6 и чл. 13 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) и чл. 47 от Хартата. По същество се прави искане за отмяна на оспорения отказ, връщане на административната преписка на компетентния орган за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона и присъждане на направените по делото разноски за внесена държавна такса.

Ответникът – Консулско длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република С. М., чрез процесуалния си представител по пълномощие И. А., главен специалист в дирекция „К. отношения“ при Министерството на външните работи, депозира писмена молба с вх. № 22214/01.07.2026 г., с която изпраща окомплектована административната преписка. В молбата се излагат възражения за недопустимост на жалбата по смисъла на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ с твърдението, че в нея не са формулирани конкретни оплаквания за засегнати основни права и свободи по ЕКПЧ. По същество оспорва жалбата, като поддържа, че съгласувателната процедура се извършва изцяло по електронен път в Националната визова информационна система (НВИС) и че преценката за издаване на виза е суверенно право на държавата. Прави възражение за прекомерност на претендираните разноски на основание чл. 78, ал. 5 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) във връзка с чл. 144 от АПК.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 60-ти състав, след като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и възраженията на страните и съобразно изискванията на чл. 168 от АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството пред административния орган е образувано по подадено от жалбоподателя Ю. Ф. (гражданин на Република С. М.) заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) по чл. 15, ал. 1 от ЗЧРБ, регистрирано под № S. (заведено в НВИС под № S. от 02.04.2026 г.) в Консулската служба при Посолството на Република Б. в [населено място]. Заявлението е подадено с цел „работа“ въз основа на стартирала комплексна процедура по чл. 24и от ЗЧРБ за издаване на разрешение за продължително пребиваване и работа тип „Единно разрешение за пребиваване и работа“ (ЕРПР) при работодателя „На улицата 2015“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място].

Към заявлението за виза са приложени редовен задграничен паспорт на чужденеца, медицинска застраховка, документ за актуално състояние на приемащото дружество-работодател, нотариален

акт и декларация за осигурено жилищно настаняване, трудов договор, сключен между Ю. Ф. и „На улицата 2015“ ЕООД, както и официално уведомително писмо от дирекция „Миграция“ при МВР.

От приетото по делото писмо на дирекция „Миграция“ при МВР с рег. № 536400-91989 от 21.08.2026 г. се установява по несъмнен начин, че по отношение на Ю. Ф. е проведена установената в закона процедура по чл. 24и от ЗЧРБ, като след постъпило положително становище от Изпълнителния директор на Агенцията по заетостта за предоставяне на достъп до българския пазар на труда за срок от 3 (три) години, дирекция „Миграция“ е изпратила уведомително писмо до упълномощения представител на работодателя „На улицата 2015“ ЕООД, с копие до дирекция „К. отношения“ при МВнР, за предприемане на действия от чужденеца по подаване на заявление за издаване на виза вид „D“.

В хода на визовото производство пред задграничното представителство на Република Б. в [населено място] е проведена съгласувателна процедура чрез НВИС с Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС). С писмо рег. № М-7484 от 25.08.2026 г., подписано от заместник-председателя на ДАНС и приложено по делото чрез Системата за сигурно електронно връчване, съдът е уведомен, че съгласувателната процедура по заявлението е осъществена от Специализирана дирекция „Миграция“ – ДАНС, като по електронен път в НВИС е изразено отрицателно становище, тъй като при извършена проверка било установено, че лицето има прекратено производство за предоставяне на продължително пребиваване, което породило съмнения относно реалната цел на пътуването. В същото писмо изрично е отразено, че в ДАНС „няма изготвени писмени документи, относими към воденото производство“.

На 01.06.2026 г. консулското длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място] е издало оспорения Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване по заявление № S., обективиран в Стандартен формуляр по образец. Като правно основание за отказа е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ – не е доказана достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. В полето „Допълнителни забележки“ административният орган е вписал единствено: „Лицето има прекратено производство за продължително пребиваване на основание чл. 24и, ал. 16 ЗЧРБ“. Други фактически съображения, доказателства или индивидуализиращи данни относно прекратеното производство в акта не се съдържат.

Отказът е връчен на жалбоподателя на 10.06.2026 г., видно от отразяването върху формуляра, а жалбата срещу него е депозирана чрез административния орган на 24.06.2026 г., заведена в деловодството на АССГ с вх. № 22214/24.06.2026 г., т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Въз основа на така установената фактическа обстановка Административен съд – София-град прави следните правни изводи:

Съгласно нормата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи за дългосрочно пребиваване по чл. 9а, ал. 2, т. 4 от ЗЧРБ не подлежат на съдебно обжалване, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. С оглед практиката на Европейския съд по правата на човека (решение по дело C.G. and Others v. B., жалба № 1365/07) и трайната съдебна практика на

Върховния административен съд и Административен съд – София-град (напр. Решение № 31858 от 11.08.2026 г. по адм. д. № 1060/2026 г. на АССГ, I отд., 12 състав; Решение № 10494 от 17.03.2026 г. по адм. д. № 11873/2025 г. на АССГ, III отд., 73 състав; Решение № 32378 от 17.08.2026 г. по адм. д. № 1754/2026 г. на АССГ, I отд., 65 състав; Решение № 21487 от 29.05.2026 г. по адм. д. № 1753/2026 г. на АССГ, I отд., 9 състав; Решение № 28957 от 17.07.2026 г. по адм. д. № 5639/2026 г. на АССГ, I отд., 65 състав), за да бъде спазено предвиденото в чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ изключение, е достатъчно жалбоподателят да претендира накърняване на основни права и свободи. Дали такова засягане действително е налице, представлява въпрос по съществото и основателността на спора, а не предпоставка за допустимостта на оспорването.

В настоящия казус жалбоподателят изрично твърди нарушаване на правото на справедлив административен процес и ефективна защита по чл. 6 и чл. 13 от ЕКПЧ, както и на правото на труд и професионална реализация, гарантирано от чл. 15 във връзка с правото на ефективни правни средства за защита по чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. В контекста на процедурата по Директива 2011/98/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г., транспонирана в чл. 24и от ЗЧРБ, наличието на надлежно предоставен от националните власти достъп до пазара на труда поражда за чуждия гражданин защитимо правно положение и право на ефективен съдебен контрол срещу актовете, с които му се отказва достъп до територията на страната за упражняване на тази дейност. Следователно възражението на ответника за недопустимост на оспорването е неоснователно. Жалбата е подадена от надлежна страна с активна процесуална легитимация, в законоустановения 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на съдебен контрол индивидуален административен акт, поради което е процесуално допустима.

По валидността, компетентността и спазването на установената форма:

Съгласно чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ оправомощени от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в дипломатическите и консулските представителства на Република Б. в чужбина могат да вземат решения за издаване или за отказ за издаване на визи. По силата на Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г. на Министъра на външните работи и нарочна заповед на ръководителя на съответната мисия (Посланика на Република Б. в [населено място]), консулското длъжностно лице е било надлежно овластено да подписва формулярите за отказ по Приложение № 7 към чл. 34, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР), поради което актът е издаден от компетентен орган в рамките на неговите материални и териториални правомощия.

Оспореният отказ обаче страда от съществен порок във формата – отменително основание по смисъла на чл. 146, т. 2 във връзка с чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и чл. 10а, ал. 2 от ЗЧРБ. Разпоредбата на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК въвежда императивно изискване писменият административен акт да съдържа фактическите и правните основания за неговото издаване. Правните основания определят нормативната база на властническото волеизявление, докато фактическите основания са онези конкретни юридически факти от обективната действителност, които административният орган приема за осъществени и въз основа на които прилага съответната правна норма.

В оспорения акт органът е възпроизвел бланкетно правната норма на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ, а

в полето „Допълнителни забележки“ е посочил единствено, че лицето има прекратено производство по чл. 24и, ал. 16 от ЗЧРБ. Това изявление не съдържа необходимия законов минимум от конкретни фактически мотиви. Органът не е посочил кой е административният акт за прекратяване, кога е издаден, от кой орган, дали е бил надлежно съобщен на чужденеца и дали е влязъл в сила. Не са изложени никакви фактически съображения защо и по какъв начин обстоятелствата около това предходно производство водят до извод, че целта и условията на настоящото заявление за виза, подадено въз основа на ново положителен достъп до пазара на труда и валиден трудов договор, не са доказани достоверно. Подобно телеграфно и абстрактно изложение лишава адресата от възможност да организира адекватно защитата си и препятства съда да упражни дължимия съдебен контрол за законосъобразност (в този смисъл Решение № 38252 от 05.10.2026 г. по адм. д. № 6559/2026 г. на АССГ, III отд., 75 състав; Решение № 28158 от 13.07.2026 г. по адм. д. № 5003/2026 г. на АССГ, I отд., 4 състав; Решение № 11482 от 24.03.2026 г. по адм. д. № 2144/2026 г. на АССГ, I отд., 19 състав; Решение № 10335 от 25.03.2025 г. по адм. д. № 12131/2024 г. на АССГ, I отд., 47 състав).

По спазването на административнопроизводствените правила:

При издаването на оспорения акт са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила по смисъла на чл. 146, т. 3 във връзка с чл. 7, чл. 35 и чл. 36 от АПК. Административният орган е постановил отказа, без да изясни напълно фактите и обстоятелствата от значение за случая и без да извърши самостоятелна преценка на събраните доказателства.

В административната преписка се съдържат официални писмени доказателства с обвързваща доказателствена сила – положително становище на Агенцията по заетостта за предоставен достъп до пазара на труда за срок от 3 години на основание чл. 24и от ЗЧРБ, уведомително писмо на дирекция „Миграция“ при МВР и сключен писмен трудов договор с дружеството „На улицата 2015“ ЕООД. Консулското длъжностно лице изобщо не е обсъдило тези документи, не е анализирало тяхната доказателствена стойност и не е изложило съображения защо приема заявената трудова заетост за недоказана въпреки наличието на валидно положително становище на специализирания държавен орган в областта на трудовата миграция (Агенцията по заетостта).

По силата на установената съдебна практика на Върховния административен съд (Решение № 8151 от 13.06.2014 г. по адм. д. № 4656/2014 г., VII о.; Решение № 13436 от 29.10.2020 г. по адм. д. № 3673/2020 г., IV о.; Решение № 11947 от 23.11.2021 г. по адм. д. № 7381/2021 г.) и Съда на Европейския съюз (Решение от 22.09.2022 г. по дело C-159/21; Решение от 13.12.2017 г. по дело C-403/16 El H.), съгласувателното становище на ДАНС представлява помощен акт по смисъла на чл. 21, ал. 5 от АПК, който не подлежи на самостоятелно съдебно обжалване, но подлежи на инцидентен съдебен контрол за материална законосъобразност и мотивираност при оспорването на крайния индивидуален административен акт.

Съдът констатира, че становището на ДАНС по настоящото дело има следните особености:
Първо, спрямо жалбоподателя Ю. Ф. не са налице констатации за заплаха за националната сигурност или обществения ред по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЧРБ и чл. 4, ал. 1, т. 14 от ЗДАНС. Становището е свързано изцяло с хипотезата на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ (недоказана цел на пребиваването). В тези случаи становището на ДАНС няма задължителен характер за

консулския орган като абсолютно вето, а има информативно-подпомагащ характер. Органът, издаващ визата, действа при условията на оперативна самостоятелност и е длъжен да извърши собствена, всестранна и обективна преценка на всички доказателства по преписката (чл. 7, ал. 1 и чл. 36, ал. 3 от АПК), а не механично и безкритично да възпроизвежда отрицателния вот на ДАНС (вж. Решение № 10335 от 25.03.2025 г. по адм. д. № 12131/2024 г. на АССГ; Решение № 21487 от 29.05.2026 г. по адм. д. № 1753/2026 г. на АССГ; Решение № 28158 от 13.07.2026 г. по адм. д. № 5003/2026 г. на АССГ).
Второ, с официално писмо рег. № М-7484 от 25.08.2026 г. заместник-председателят на ДАНС изрично уведомява съда, че становището е изразено само електронно в НВИС и че в ДАНС „няма изготвени писмени документи, относими към воденото производство“. По делото липсват каквито и да било първични писмени доказателства, оперативни справки, констативни протоколи или актове за прекратяване на предходни производства. Съгласно чл. 170, ал. 1 от АПК доказателствената тежест за установяване на фактическите основания, посочени в акта, лежи изцяло върху административния орган. Електронният запис в НВИС, неподкрепен с нито едно писмено доказателство и изразяващ само хипотетични съмнения, не притежава материална доказателствена сила и не може да обори събраните официални писмени документи.

По съответствието с материалния закон и целта на закона:

Оспореният отказ е постановен в пряко противоречие с материалния закон – **отменително основание по чл. 146, т. 4 от АПК**.

Фактическият състав на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ изисква чужденецът да не е доказал достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. В настоящия случай целта на пребиваването е упражняване на трудова заетост по чл. 24и от ЗЧРБ като нает лице в българското дружество „На улицата 2015“ ЕООД. Заявената цел е надлежно и категорично удостоверена чрез законоустановения ред – с издадено положително становище на Изпълнителния директор на Агенцията по заетостта за достъп до пазара на труда, писмено уведомление от дирекция „Миграция“ при МВР и двустранно подписан срочен трудов договор, съдържащ всички реквизити по чл. 66 от Кодекса на труда. Тъй като трудовият договор по чл. 24и, ал. 5, т. 9 от ЗЧРБ по силата на закона влиза в сила от датата на получаване на разрешението за пребиваване и влизане в страната, от чужденеца не може да се изисква предварително реално полагане на труд преди самото издаване на визата.

Позоваването на прекратено предходно производство по чл. 24и, ал. 16 от ЗЧРБ е материалноправно необосновано. Разпоредбата на чл. 24и, ал. 16 от ЗЧРБ урежда задължения за явяване в дирекция „Миграция“ след влизане на чужденеца в страната с вече издадена виза. В административната преписка няма данни и доказателства кога спрямо Ю. Ф. е възникнало такова задължение, дали е бил постановен индивидуален административен акт за прекратяване, кои са неговите мотиви и дали този акт е влязъл в сила. Самото обстоятелство, че в минал момент дадено производство е било прекратено (напр. поради изтичане на срок или неявяване), не лишава чужденеца от законовото му право да инициира нова процедура за трудова заетост и не съставлява законно основание за автоматичен отказ по чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ при надлежно проведено

ново производство и издаден нов достъп до пазара на труда.

Предвид изложеното оспореният отказ се явява незаконосъобразен като немотивиран, издаден при съществени процесуални нарушения и в противоречие с материалния закон и целта на закона, поради което следва да бъде отменен.

Тъй като въпросът за издаването на виза за дългосрочно пребиваване е предоставен на оперативната самостоятелност на компетентния орган и естеството на спора не позволява решаването му по същество от съда, на основание чл. 173, ал. 2 от АПК административната преписка следва да бъде изпратена на Консулското длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република С. М., за ново произнасяне по заявление № S. при стриктно спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в мотивите на настоящото решение. На основание **чл. 174 от АПК** съдът определя 14-дневен срок за новото произнасяне, считано от датата на получаване на административната преписка от органа.

По съдебните разноски:

При този изход на спора и на основание **чл. 143, ал. 1 от АПК** жалбоподателят има право на направените по делото разноски. В жалбата е направено своевременно искане за присъждане на разноските за внесена държавна такса, като по делото е представен документ за заплатена държавна такса в размер на 10,00 лева (с левова равностойност, преобразувана по официалния фиксиран курс съобразно приложимата парична единица евро, в размер на **5,11 евро**). Разноските следва да бъдат възложени върху юридическото лице, в чиято структура се намира органът, издал отменения акт – Министерството на външните работи. Направеното от ответника възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 от ГПК е неприложимо спрямо държавната такса, тъй като нейният размер е нормативно определен от закона.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 60-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Ю. Ф. (J. F.), гражданин на Република С. М., **Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) от 01.06.2026 г.**, издаден от консулско длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република С. М., обективиран в Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ по заявление № S. (рег. № S. от 02.04.2026 г.).

ИЗПРАЩА административната преписка на Консулското длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република С. М., за ново произнасяне по заявление № S. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) на Ю. Ф., при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона,

дадени в мотивите на настоящото решение, в **14-дневен срок** от получаване на преписката.

ОСЪЖДА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ на Република Б. да заплати от бюджета си в полза на **Ю. Ф. (J. F.)**, гражданин на Република С. М., [дата на раждане] , с национален идентификационен № 2810964450098, паспорт № Z0020085, сумата в размер на **5,11 евро (пет евро и единадесет евроцента)**, представляваща направени по делото разноски за заплатена държавна такса.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република Б. в **14-дневен срок** от съобщаването му на страните чрез връчване на препис.

СЪДИЯ: